

Mở rộng đối tượng tham gia BHXH bắt buộc, đảm bảo an sinh xã hội bền vững

22:03 06/11/2023

Tác giả: Đang cập nhật

Dự thảo Luật BHXH (sửa đổi) bổ sung 5 nhóm tham gia BHXH bắt buộc. Chính phủ dự kiến, tổng số người được mở rộng, có cơ hội tham gia khoảng 3 triệu người.

Mở rộng đối tượng tham gia BHXH, đảm bảo an sinh xã hội bền vững (Ảnh minh họa).

Ngày 2/11, thảo luận tại Tổ về dự án Luật BHXH (sửa đổi), các Đại biểu Quốc hội đánh giá: Dự thảo Luật bổ sung 5 nhóm tham gia BHXH bắt buộc gồm: (1) chủ hộ kinh doanh (có đăng ký kinh doanh); (2) người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố tương tự như đối với người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã; (3) người quản lý doanh nghiệp, kiểm soát viên, người đại diện phần vốn nhà nước, người đại diện phần vốn của doanh nghiệp tại công ty và công ty mẹ, người quản lý điều hành hợp tác xã không hưởng tiền lương; (4) người lao động làm việc không trọn thời gian (người lao động làm việc theo chế độ linh hoạt); (5) trường hợp không giao kết hợp đồng lao động hoặc thỏa thuận bằng tên gọi khác nhưng có nội dung thể hiện về việc làm có trả

công, tiền lương và sự quản lý, điều hành, giám sát của một bên phù hợp với Bộ luật Lao động năm 2019.

Chính phủ dự kiến, tổng số người được mở rộng có cơ hội tham gia khoảng 3 triệu người. Các Đại biểu Quốc hội Vương Quốc Thắng (Quảng Nam), Sùng A Lênh (Lào Cai)... đánh giá cao việc mở rộng đối tượng tham gia BHXH bắt buộc nhằm hướng tới mục tiêu bảo hiểm xã hội toàn dân đã được đề ra trong các văn kiện của Đảng, nhất là Nghị quyết số 28-NQ/TW của Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XII về cải cách chính sách BHXH. Đồng thời, các đại biểu cũng lưu ý, đây không phải là “chìa khóa” duy nhất để đạt được mục tiêu về tăng tỷ lệ tham gia BHXH đã được Nghị quyết 28-NQ/TW đề ra, mà phải thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp.

Đại biểu Vương Quốc Thắng đề nghị, làm rõ thêm việc bổ sung người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố vào đối tượng tham gia BHXH bắt buộc có đồng thời bổ sung vào đối tượng được hỗ trợ đóng BHYT như người hoạt động không chuyên trách cấp xã được quy định tại Luật BHYT hiện hành hay không?

Đại biểu Vương Quốc Thắng cũng đề nghị, cần nghiên cứu mức đóng cho phù hợp với khả năng thu nhập của từng đối tượng, cũng như chế độ hưởng phù hợp mức đóng và khả năng cân đối ngân sách của địa phương để đóng bảo hiểm xã hội theo tỉ lệ quy định cho đơn vị sử dụng lao động.

Thị trường lao động ở nước ta và xu hướng trên thế giới đã, đang và sẽ tiếp tục các mô hình kinh tế mới, kinh tế chia sẻ tài chính, kinh tế chia sẻ công việc, làm xuất hiện nhóm người lao động mới (người vừa là người lao động vừa là chủ sử dụng lao động, lao động công nghệ, lao động tự do hoạt động trên môi trường mạng Internet...). Nêu vấn đề này, đại biểu Vương Quốc Thắng đề nghị, nghiên cứu bổ sung các đối tượng này tham gia bảo hiểm xã hội (nếu có).

Đại biểu Quốc hội Trần Thị Nhị Hà (TP. Hà Nội) cho biết, theo báo cáo của Bộ LĐ,TB&XH, hiện nay, số người tham gia BHXH mới chỉ chiếm trên 38,7% lực lượng lao động trong độ tuổi. Như vậy, còn trên 60% người lao động trong độ tuổi chưa tham gia BHXH, chủ yếu là nông dân trong khu vực phi chính thức, những người thu nhập thấp...

Trong các đối tượng tham gia BHXH bắt buộc, hiện nay, nước ta có khoảng 5 triệu hộ kinh doanh cá thể, trong đó có 2 triệu hộ thuộc diện phải đăng ký kinh doanh. Như vậy, còn khoảng 3 triệu hộ kinh doanh không phải đăng ký kinh doanh, không tham gia BHXH, tương đương với ít nhất 3 triệu người ở độ tuổi lao động không tham gia BHXH.

“Tham gia BHXH là một giải pháp an sinh tốt, đặc biệt với đối tượng có thu nhập thấp, kinh doanh nhỏ lẻ, bấp bênh. Tôi kiến nghị đưa toàn bộ nhóm đối tượng là chủ hộ kinh doanh bao gồm cả phải đăng ký kinh doanh và không đăng ký kinh doanh vào nhóm tham gia BHXH bắt buộc (tại Điều 3 của Dự thảo Luật). Tuy nhiên cần đánh giá quy định về mức đóng BHXH bắt buộc của chủ hộ kinh doanh cá thể”.

Đại biểu Quốc hội Phạm Phú Bình (Nghệ An) cũng nêu, đối với nhóm người lao động không trọn thời gian, làm việc theo chế độ linh hoạt, đối tượng này đang tăng lên rất nhiều như: ca sỹ, nhạc sỹ, youtuber, tiktoker, freelacer... Họ đều có thu nhập rất cao, có nộp thuế thu nhập cá nhân. Trong dự thảo Luật cần có quy định chặt chẽ để ràng buộc những đối tượng này đóng BHXH bắt buộc. Hiện nay, dự thảo luật có quy định: người lao động làm việc không trọn thời gian, có mức tiền lương tháng bằng hoặc cao hơn tiền lương làm căn cứ đóng BHXH, thì đóng theo mức thấp nhất quy định tại điểm e, khoản 1, Điều 30. Trong khi đó, đối tượng này không theo chế độ lương, mà làm việc theo thỏa thuận của từng công việc; như vậy quy định này là chưa chặt chẽ.

So sánh với thế giới, các Đại biểu Quốc hội cũng đánh giá, dự thảo Luật BHXH (sửa đổi) cơ bản tương thích với Công ước số 102 của Tổ chức lao động quốc tế (ILO) về an sinh xã hội trên các khía cạnh: diện bao phủ, đối tượng được hưởng quyền lợi, mức độ đầy đủ của các quyền lợi, điều kiện được hưởng, thời hạn được hưởng, thủ tục và hồ sơ giải quyết hưởng theo các chế độ BHXH.

Tuy nhiên, Đại biểu Quốc hội Trần Thị Hồng An (Quảng Ngãi) lưu ý, Công ước 102 có yêu cầu người mất khả năng làm việc do bị ốm đau dẫn đến gián đoạn thu nhập đều được xem xét hưởng chế độ ốm đau. Song, dự thảo Luật chưa có quy định cụ thể những trường hợp ốm đau, tai nạn phải nghỉ việc do tự hủy hoại sức khỏe.

Đại biểu Trần Thị Hồng An cũng đề nghị, cần nhắc bổ sung chế độ trợ cấp trẻ em và tăng cường các mức hưởng. Hiện nay, trợ cấp trẻ em là chế độ BHXH duy nhất mà nước ta chưa thực hiện nếu đối chiếu với Công ước 102. Việc bổ sung chế độ trợ cấp trẻ em có thể giúp người lao động giảm bớt khó khăn trước mắt khi sinh con và nuôi con nhỏ, giúp "giữ chân" họ lại hệ thống BHXH thay vì hưởng BHXH một lần; đồng thời cũng có ý nghĩa đối với cơ quan BHXH, như giúp mở rộng đối tượng tham gia BHXH; tăng nguồn thu vào Quỹ BHXH trong ngắn hạn và trung hạn.

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/mo-rong-doi-tuong-tham-gia-bhxxh-bat-buoc-dam-bao-an-sinh-xa-hoi-ben-vung>